

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
ALERGUȘ Constantin
TOMA Nadejda

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocata Gaina Rodica în numele inculpatului Glijin Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

GLIJIN Ivan Vasile *născut la XXX,*
originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță:

1) 16.09.2014-30.12.2014;

Instanța de apel:

1) 15.01.2015-18.11.2015;

2) 12.07.2016-21.12.2016;

Instanța de recurs:

1) 19.02.2016-07.06.2016;

2) 09.03.2017-23.05.2017.

Asupra recursului ordinar declarat de avocata Gaina R. în numele inculpatului, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 30 decembrie 2014 Glijin I., învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal, a fost achitat, din motiv că faptele nu au fost săvârșite de inculpat, totodată s-a dispus și reabilitarea acestuia.

2. Prin rechizitoriu, Glijin I. a fost învinuit că, la 27 noiembrie 2013, întorcându-se la domiciliul său din sat. Cerlina, r-nul Soroca, a observat că pe pragul saraiului se afla cet. Glijin E. căreia i-a solicitat să plece din ograda lui. Din motiv că ultima refuza să plece din gospodăria sa, acesta a încercat să o conducă în drum din ogradă, în legătură cu care fapt între ei s-a inițiat un conflict, în rezultatul căruia Glijin I. intenționat i-a aplicat lui Glijin E. mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care a târât-o de mâini și a scos-o în drum cauzându-i, conform raportului de

expertiză medico-legală nr. 59 din 24 aprilie 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, care au dus la decesul ultimei. Potrivit raportului nominalizat, leziunile suportate au avut caracter vital, conform investigației histologice, și au fost produse cu nu mai mult de 2-3 ore înainte de survenirea decesului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 194 din 28 iulie 2014, leziunile corporale depistate în regiunea capului decedatei, au fost produse cu 1-2 ore înainte de deces, prin mecanism de lovire cu un corp(uri) contondent(e), au prezentat pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă, iar producerea lor prin cădere liberă din poziție ortostatică este puțin probabilă.

Totodată, Glijin I. a fost învinuit că, în seara zilei de 27 noiembrie 2013 spre 28 noiembrie 2013, după ce i-a cauzat lui Glijin E., leziunile corporale sus menționate, a târât-o de mâini pe aceasta și a scos-o în drum, fiind conștient de faptul că dînsa se afla într-o stare periculoasă pentru viață, fiind lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vârstei înaintate, a bolii și a neputinței, deși știa despre primejdia în care ea se afla și avînd posibilitatea de a-i acorda ajutor, deoarece el însuși a pus-o în situația periculoasă pentru viață, intenționat a lăsat-o în drum.

În drept, reieșind din baza factologică expusă supra, acțiunile incriminate lui Glijin I. au fost încadrate juridic în prevederile art. 151 alin. (4) și art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Glijin I. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.151 alin.(4) și art. 163 alin.(2) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în baza art. 151 alin.(4) Cod penal - 12 ani închisoare, iar în baza art. 163 alin.(2) lit. a) Cod penal - 2 ani închisoare și în temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial, să-i fie stabilită acestuia pedeapsa definitivă de 13 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Procurorul a invocat că prima instanță a apreciat tendențios circumstanțele cauzei, respectiv incorect, vădit neîntemeiat și ilegal 1-a achitat pe Glijin I., pe ambele capete de acuzare, bazîndu-se în exclusivitate numai pe declarațiile acestuia și a martorilor, care au specificat precum că decesul lui Glijin E. a survenit pe la orele 07.40-08.00.

Totodată, procurorul a afirmat că declarațiile lui Glijin I., date de acesta în calitate de bănuț, învinuit și inculpat și poziția instanței de fond, sunt contradictorii, or Glijin I., cunoștea despre faptul că Glijin E. se deplasa doar cu ajutorul a două bețe, mai mult ca atît dînsul a concretizat că personal a scos-o în drum din gospodăria sa de mai multe ori pe parcursul nopții, urmele de sânge din gospodăria sa (inclusiv din casă) îi aparțineau acesteia, fapt ce nu a fost infirmat de inculpat nici în cadrul întocmirii procesului-verbal de cercetare la fața locului (în gospodăria și în prezența sa). În ansamblu, toate aceste circumstanțe au confirmat că inculpatul a lăsat-o pe Glijin E., cu bună știință fără ajutor într-o stare periculoasă pentru viață, fiind lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vârstei înaintate, a bolii și a neputinței, prin cauzarea leziunilor corporale, iar instanța de fond nu a luat în considerație aceste circumstanțe.

Apelantul a considerat că argumentul primei instanțe referitor la aceea că nu au fost administrate probe care ar indica direct la cauzarea leziunilor corporale victimei anume de către Glijin I., sunt nefondate, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe în acest sens.

De asemenea, procurorul a specificat că, incorect instanța de fond a pus la baza sentinței de achitare declarațiile precum că decesul cet. Glijin E. a survenit pe la orele 07.40-08.00. Or, acestea se contrazic cu declarațiile specialistului Herescu M., șef al SML Soroca, care a menționat că leziunile de la nivelul capului, conform investigației histologice, s-au produs nu mai mult de 2-3 ore pînă la deces. Conform datelor investigației histologice repetate, leziunile corporale din regiunea capului au fost produse cu circa 1-2 ore înainte de deces, Herescu M. a mai declarat că luând în considerație faptul că moartea a survenit în rezultatul traumei craneo-cerebrale cu acumularea treptată a unui hematom subdural de circa 120, care și a dus la moarte prin compresia crierului, se poate confirma că în caz de asistență medicală specializată în timp util, nu se exclude faptul că s-ar fi putut salva viața decedatei.

La fel, apelantul a menționat că, instanța a recunoscut că Glijin E., a decedat în rezultatul vătămarilor corporale grave cauzate cu aproximativ 1-2 ore înainte de deces, și că, posibil, în cazul acordării ajutorului medical specializat în timp util, ar fi supraviețuit și a acceptat afirmațiile învinuirii, cu care a fost de acord și inculpatul, că petele din curtea și casa inculpatului sunt pete de sânge provenite de la decedata Glijin E., a dat apreciere doar poziției inculpatului cu privire la nevinovăția acestuia, fapt care pune la îndoială criteriul de apreciere și selectare a probelor de către instanța de fond în mod unilateral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței de achitare fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesual-penale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, just ajungând la concluzia că Glijin I. urmează a fi achitat în baza art. 151 alin. (4) și art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal, deoarece faptele incriminate acestuia nu au fost săvârșite de inculpat.

Instanța de apel, în urma evaluării integrale a probelor prezentate, a ajuns la concluzia că există dubii rezonabile vizavi de vinovăția lui Glijin I., care urmează a fi interpretate în favoarea acestuia, or în cadrul ședinței de judecată nu au fost aduse careva probe veridice și suficiente care ar demonstra că ultimul a comis vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății care a provocat decesul victimei prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, precum și lăsarea, cu bună știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vârstei înaintate, a bolii și a neputinței, dacă cel vinovat știa despre primejdie și a avut posibilitatea de a-i acorda ajutor părții vătămate, prevăzută de art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal. Totalitatea probelor cercetate de către instanță nicidecum nu confirmă

temeinicia învinuirii aduse, nefiind prezentate pe cauză suficiente probe pertinente, concludente și utile, care pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Instanța de apel a considerat justă soluția primei instanțe referitor la faptul că, la caz, nu a fost administrată nici o probă, care ar indica indubitabil că cauzarea leziunilor corporale grave care au provocat decesul lui Glijin E., au fost comise de către inculpat.

Astfel, s-a apreciat că corect prima instanță a menționat că nu există nici un martor, care ar confirma faptele incriminate, nu a fost efectuată o expertiză biologică a urmelor de sânge (atât din curte, cât și de pe ușile saraiului) din gospodăria inculpatului, care să confirme proveniența lui, n-a fost depistat obiectul cu care s-au aplicat loviturile, n-au fost depistate basmaua, încălțăminte, bastoanele decedatei, n-au fost ridicate și cercetate hainele și încălțăminte inculpatului.

Referitor la învinuirea adusă privind lăsare în primejdie a lui Glijin E., instanța de fond corect a menționat, că odată ce nu este dovedit faptul cauzării de către inculpat a vătămarilor corporale grave părții vătămate Glijin E., lăsând-o pe aceasta în drum, inculpatul nu putea să-și dea seama că viața ei este în primejdie, în viziunea lui, partea vătămată se afla în aceeași stare fizică și de sănătate ca de obicei și nu era lipsită de posibilitatea de a se deplasa, mai mult ca atât, la moment când Glijin I. a lăsat-o pe Glijin E., în drum nu erau condiții care ar fi expus victima unor vătămări imediate.

În urma cercetării tuturor probelor, instanța de apel a conchis că, corect s-a reținut faptul că nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare probele menționate de procuror, care din contra confirmă nevinovăția inculpatului. Astfel, instanța de apel a considerat că învinuirea adusă lui Glijin I., este bazată pe presupuneri, deoarece acuzarea a presupus numai că inculpatul în seara zilei de 27 noiembrie 2013 i-a aplicat lui Glijin E., mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care a târât-o de mâini și a scos-o în drum, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, care în cazul dat au dus la moartea lui Glijin E.

Partea acuzării, la fel, a presupus doar că inculpatul, după ce i-a cauzat lui Glijin E., leziunile corporale sus-menționate, a târât-o de mâini și a scos-o în drum și fiind conștient de faptul că aceasta se afla într-o stare periculoasă pentru viață, fiind lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vârstei înaintate, a bolii și a neputinței, deși știa despre primejdia în care ea se afla și avînd posibilitatea de a-i acorda ajutor, deoarece el însuși a pus-o în situația periculoasă pentru viață, intenționat a lăsat-o în drum.

Mai mult, s-a menționat că, reieșind din raportul de expertiză medico-legală nr. 59 din 24 aprilie 2014, leziunile corporale la Glijin E. au fost produse cu nu mai mult de 2-3 ore pînă la survenirea decesului acesteia, iar conform raportului de expertiză medico-legală nr. 194 din 28 iulie 2014 s-a indicat că leziunile corporale depistate în regiunea capului decedatei au fost produse cu 1-2 ore înainte de deces, concluzie susținută și de specialistul audiat în ședința instanței de fond Herescu M.

Instanța de apel a ținut să specifice și faptul că, martorii audiați Glijin Z., Secrii Gh. și Glijin D. au declarat că dimineața, aproximativ la orele 07.00-07.30 când a fost găsită Glijin E., aceasta era vie și a decedat peste vreo 30 min. Aceste declarații vin în contradicție cu cele indicate de partea acuzării în rechizitoriu privind loviturile aplicate

de inculpat victimei anume în seara zilei de 27 noiembrie 2013, după ce a scos-o pe victimă în drum, precum și cu concluziile rapoartelor de expertiză nominalizate, care indică că leziunile grave depistate la Glijin E., au fost produse cu circa 2-3 ore, precum și cu 1-2 ore înainte de deces, la fel cu declarațiile specialistului Herescu M., care a susținut că leziunile de la nivelul capului victimei, conform investigației primare s-au produs cu 2-3 ore pînă la deces.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, în atare circumstanțe, ridică semne de întrebare timpul comiterii infracțiunilor încriminate inculpatului.

La fel, faptul că partea acuzării a indicat că capul lui Glijin E., era murdar de sânge și că prin procesul-verbal de cercetare la fața locului a fost constatat că pragul și ușile verandei și dormitorul era murdare de sânge, nu pot fi luate în considerație ca probe certe în dovedirea vinovăției inculpatului, deoarece nu a fost stabilit prin concluziile expertului că sângele indicat în procesul-verbal de cercetare la fața locului provine anume de la Glijin E., nefiind stabilită apartenența acestuia.

Instanța de apel a conchis că, nu pot fi reținute afirmațiile aduse în apel de procuror precum că prima instanță judecînd cauza și adoptînd soluția de achitare s-a bazat în exclusivitate numai pe declarațiile inculpatului și pe declarațiile martorilor precum că decesul lui Glijin E. a survenit pe la orele 07.40-08.00. Pe cînd din actele cauzei, s-a constatat că instanța de fond în baza probelor cercetate, și nu doar a declarațiilor inculpatului, după cum se susține, a concluzionat despre nevinovăția lui Glijin I.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitînd casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată, iar în motivarea recursului au fost punctate următoarele argumente:

- instanța de apel a examinat formal apelul și nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cerere de către procuror, iar decizia adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- instanțele nu au făcut o analiză obiectivă a probelor prezentate, nu au apreciat la justa valoare declarațiile succesului părții vătămate, a martorilor și chiar a inculpatului, care în ansamblu cu celelalte probe scrise nu trezesc îndoieli că anume inculpatul a comis infracțiunile incriminate acestuia.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016 recursul declarat de procuror a fost admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În partea motivantă a deciziei s-a menționat că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate lui Glijin I. La fel, instanța de recurs a specificat că instanța de apel a analizat superficial probele prezentate de partea acuzării, nu a apreciat la justa valoare circumstanțele de fapt ce reies din declarațiile martorilor: D. Glijin, M. Glijin, I. Secrii, M Zubco, declarațiile specialistului M. Herescu, concluziile din raportul de expertiză medico-legală nr. 59 A din 24 aprilie 2014. Or, potrivit art. 99 alin. (2), art.100 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța urma să verifice sub toate

aspectele și obiectiv toate probele administrate în procesul penal. Toate aceste împrejurări au fost neglijate de către instanța de apel, ceea ce denotă că instanța a judecat superficial cauza penală dedusă judecății, ignorând cu desăvârșire principiul aflării adevărului.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016 a fost admis apelul procurorului, cu casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Glijin I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin.(4) Cod penal la 12 ani închisoare și în baza art. 163 alin.(2) lit. a) Cod penal la 2 ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal și pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial lui Glijin I. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Totodată, s-a dispus arestarea imediată a lui Glijin I. din sala de judecată.

10. Pentru a pronunța soluția, instanța de apel a constatat, ca fiind dovedite, faptele infracționale imputate inculpatului prin rechizitoriu și a menționat că analizând probele administrate în ansamblu, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, apreciindu-le conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului Glijin I., a fost pe deplin dovedită. Instanța a apreciat critic declarațiile inculpatului date în ședința instanței de apel, deoarece vin în contradicție cu cele declarate de dînsul în instanța de fond și în cadrul urmăririi penale.

Totodată, instanța a specificat că concluzia despre vinovăția inculpatului a fost constatată și reieșind din declarațiile martorilor: D. Glijin, M. Glijin, I. Secrii, M. Zubco și declarațiile specialistului Vl. Herescu, în coroborare cu concluziile din raportul de expertiză medico-legală nr. 59 A din 24 aprilie 2014.

La stabilirea pedepsei în privința inculpatului instanța de apel a luat în considerație gravitatea infracțiunilor săvârșite de Glijin I., motivul acestora, personalitatea celui vinovat, circumstanțele care atenuează și agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra inculpatului, ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea lui va fi posibilă prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

11. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, avocata Gaina R. acționînd în numele inculpatului Glijin I., atacă decizia instanței cu recurs ordinar și solicită casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată și cu eliberarea inculpatului din arest din momentul adoptării deciziei instanței de recurs.

În susținerea cerințelor sale, recurenta menționează că instanța de apel nu a fost în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe probele examinate de prima instanță, care au fost puse la baza achitării lui Glijin I. Instanța de apel urma să purceadă la o nouă audiere atît a inculpatului, cît și a anumitor martori ai acuzării

solicitați de părți (*hotărârile CtEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72 și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63*). Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului.

La caz, recurenta susține că instanța de apel, examinând apelul, a dispus audierea nemijlocită a inculpatului Glijin I. și a succesorului părții vătămate Glijin V., însă nu au fost audiați martorii: Glijin Zinaida, Glijin Aurelia, Glijin Domnica, Secrii Gheorghe, Herescu Mihail.

Prin urmare, partea apărării subliniază că instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, termenul de examinare a cauzei fiind unul foarte scurt, a fost o examinare pur formală și superficială, cu audierea numai a succesorului părții vătămate și a inculpatului Glijin I.

Mai mult ca atât, instanța de apel nici într-un fel nu și-a motivat soluția cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului Glijin I., în pct. 16 din decizia contestată nu se regăsesc caracteristici nemijlocite a inculpatului Glijin I., instanța de apel și-a motivat soluția în latura stabilirii pedepsei bazându-se pe dispozițiile generale prevăzute de art. 61 și 75 CP, fără să facă o analiză a personalității inculpatului Glijin I.

Recurenta invocă că nu poate fi vorba despre echitate socială în cazul condamnării inculpatului la 12 ani și 6 luni de închisoare, atâta timp cât nu există probe pertinente, care ar demonstra implicarea lui Glijin I. în săvârșirea infracțiunilor imputate acestuia prin rechizitoriu.

În drept, cererea de recurs se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8), 10), 16) Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

13. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Soluția instanței de recurs se întemeiază pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința inculpatului.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța avînd posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Totodată, urmează a se consemna că, procedura de examinare a apelului, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte. În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art.6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, și prevederile art. 415 alin. (2)¹ Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Față de cele ce preced, Colegiul evidențiază că instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, bazîndu-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea inculpatului. Or, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. Administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În contextul dat, Colegiul consideră relevant de a specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Or, atunci cînd unei persoane i se reproșează săvîrșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care dovedesc, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată. În cauza de față problema vinovăției este determinată de chestiunea dacă au

fost sau nu comise fapte infracționale prevăzute de art. 151 și 163 Cod penal de către Glijin I., după cum pledează procurorul.

Ca atare, avocata Gaina R. în cererea de recurs critică anume faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a constatat vinovăția inculpatului bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanță, puse la baza achitării lui Glijin I.

Verificând actele cauzei în raport cu criticele recurente, instanța de recurs constată că acestea sunt întemeiate, iar instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente în acest sens și nu a audiat nemijlocit martorii acuzării a căror declarații influențează în mod direct justa soluționare a acestei cauze, prin aceasta încălcând dispoziția art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Așadar, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 20 octombrie 2016, instanța de apel în cadrul cercetării judecătorești a audiat inculpatul Glijin I. și succesorul părții vătămate Glijin V., a căror declarații au fost anexate la procesul-verbal, iar celorlalte probe procurorul le-a dat citire, cu consemnarea faptului dat în procesul-verbal. (*a se vedea f.d. 120-121, vol. II*)

În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat declarațiile date de martorii acuzării și anume de: Glijin Zinaida, Glijin Aurelia, Glijin Domnica, Secrii Gheorghe și de expertul Herescu Mihail, care au fost puse de către prima instanță la baza sentinței de achitare. Adică, avînd la bază aceleași probe, instanța de apel, din contra, a statuat că acestea confirmă vinovăția inculpatului pe ambele capete de acuzare.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră relevant de a reitera unele pasaje din declarațiile martorilor menționați, pentru a accentua importanța mărturiilor făcute de aceștia:

„Martorul Glijin Zinaida, în ședința instanței de fond, a declarat că lucrează în calitate de asistentă medicală la Oficiul Medicilor de Familie din sat. Cerlina, r-nul Soroca, La 28.11.2013 ea se afla acasă și pe la orele 7.30 a fost telefonată de către Cebotari Natalia, care a chemat-o în mahalaua ei, deoarece a găsit în drum o femeie înghețată. Imediat a plecat la locul indicat de ultima, care era situat la o distanță de 300 metri de la casa sa. Pînă acolo ea a mers 10-15 min. În acea dimineața era frig de aproximativ 1-2 grade cu minus. Ajungînd la fața locului, lîngă poarta lui Secrii Gh. erau mai multe persoane și anume: Glijin Domnica, Secrii Iulia, Glijin Maria și alții. Glijin Z. a concretizat că, întorcînd-o pe Elena a văzut în regiunea feței deformări la locul pe care ea a stat cu fața la pămînt, alte leziuni corporale nu a văzut. Referitor la corpul cet. Glijin E. a menționat că era poziționat paralel cu gospodăria lui Glijin I. și anume cu spatele spre gospodăria acestuia, iar bețele cu ajutorul cărora decedata se deplasa este sigură că nu erau la fața locului și nici în apropiere de corpul acesteia.

Martorul Glijin Domnica, în ședința instanței de fond a declarat că este vecina lui Glijin I., care locuiește în partea dreaptă a gospodăriei ei. Dar a doua zi dimineața pe la orele 7.00 ea a ieșit la fîntînă și, în fața gospodăriei lui Secrii Gh. a văzut o femeie culcată pe o parte pe pămînt

Martorul Herescu Mihail, medic legist, în ședința instanței de fond a declarat că, activează în calitate de șef al SML Soroca. Referitor la excoriațiile intermitente sub formă de linii paralele dispuse vertical, depistate la cet. Glijin E., a menționat că s-au produs în rezultatul fricțiunii cu o suprafață rugoasă (posibil și de sol) care a acționat în direcția chefalo-lombară, posibil când victima era târîtă pe spate cu capul înainte. M. Herescu ținând cont de concluziile din raportul de expertiză medico-legală nr. 59 din 24.04.2014, a declarat că se poate confirma că victima după producerea unei astfel de traume, își pierde cunoștința și nu putea să se deplaseze independent.”

Din declarațiile inculpatului se constată că, dînsul a pledat pe tot parcursul procesului penal că este nevinovat și a susținut că, doar a scos-o pe Glijin E. din ograda sa în drum, nu i-a aplicat careva leziuni corporale.

Față de cele expuse, instanța de recurs conchide că, instanța de apel și-a întemeiat, inter alia, hotărârea de condamnare pe declarațiile martorilor: Glijin Zinaida, Glijin Domnica și cele ale expertului Herescu Mihail, fără a-i fi ascultat ea însăși.

În acest sens, Colegiul subliniază că din moment ce o declarație, fie că este efectuată de un martor sau de către un expert, este susceptibilă să fondeze, substanțial, condamnarea inculpatului, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acuzării, ceea ce denotă că garanțiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenție îi sunt aplicabile. Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, inculpatul a fost declarat vinovat pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acuzației ce i-a fost incriminată prin rechizitoriu și au fost puse la baza achitării lui.

Din aceste considerente, se poate concluziona că Curtea de Apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărîrii de condamnare în privința lui Glijin I. probele decisive care urmează a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dîndu-i astfel posibilitatea inculpatului de a se apăra efectiv împotriva acuzației aduse în baza art. 151 și 163 Cod penal.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal lărgit nu este convins că chestiunile asupra cărora Curtea de Apel trebuia să se pronunțe, atunci când l-a condamnat pe Glijin I. și, astfel, a anulat hotărârea de achitare în privința acestuia dată de către prima instanță, au fost examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil, fără aprecierea directă a probelor, în particular se au în vedere declarațiile martorilor nominalizați mai sus. Colegiul se raliază în acest sens statuărilor date de Curtea Europeană într-o cauză similară, care a stabilit că cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitorii și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea declarațiilor date de aceștia (*a se vedea, a contrario, Kashlev c. Estonia, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26 aprilie 2016*). Evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor martorilor, după cum a procedat de altfel în cauza deferită judecării instanța de apel. În lumina celor expuse, se consideră că condamnarea lui Glijin I., fără o audiere repetată a martorilor declarațiile cărora constituie o mărturie susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial acuzarea,

după ce acesta a fost achitat de prima instanță, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 § 1 din Convenție.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să descrie fapta comisă de inculpat și probele puse la baza condamnării lui Glijin I.

Una din condițiile adoptării unei hotărâri judecătorești legale este respectarea garanțiilor unui proces echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către instanța ierarhic inferioară.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale. Din atare considerente, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Subsidiar, instanța de recurs ține să remarce că, Glijin I. urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești, din motiv că se casează decizia instanței de apel, prin care dînsul a fost condamnat, astfel fiind în vigoare sentința de achitare, legalitatea căreia va fi verificată la rejudecarea cauzei.

14. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocata Gaina Rodica în numele inculpatului Glijin Ivan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe Glijin Ivan Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Glijin Ivan Vasile urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 22 iunie 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru

Judecător

ALERGUȘ Constantin

Judecător

TOMA Nadejda